

Plan opiekuńczo - wychowawczo - edukacyjny w Żłobku Zaczarowany Zakątek

Wizytówka instytucji opieki nad dziećmi do lat trzech

1. Nazwa instytucji: Żłobek Zaczarowany Zakątek

- a. organ prowadzący: Fundacja Zaczarowany Ogród ul. Piaskowa 8c/20 11-700 Mrągowo NIP 742 226 98 40
- b. Nr. wpisu do rejestru:

2. Lokalizacja:

- a. adres: ul. Boh. Warszawy 15/1, 11-700 Mrągowo
- b. dostęp do środków transportu: dostęp do komunikacji miejskiej, parking miejski blisko placówki
- c. bliskość terenów zielonych: dostęp do własnego ogrodu, blisko szkolny plac zabaw

3. Struktura i zasoby:

- a. liczba miejsc: 18 dzieci
- b. grupy wiekowe: podział na grupy, grupa młodsza i grupa starsza
- c. dostępność specjalistycznych sal: brak
- d. przestrzenie zewnętrzne: placówka posiada plac zabaw wyznaczony na posesji oraz ogrodzoną działkę z częścią aktywności ruchowej, częścią relaksacyjną oraz kuchnią błotną i małym ogródkiem.

4. Kierownictwo i kontakt:

- a. dyrektor: Angelika Anna Haponik
nr. kom: 883 200 036
e-mail: fundacjazaczarowanyogrod@gmail.com
- b. zastępca dyrektora: Agnieszka Cieślewicz - kierująca grupą starszą kom. 697 704 26
e-mail: fundacjazaczarowanyogrod@gmail.com
- c. osoby kontaktowe:
Angelika Musiał: opiekun dziecięcy kierująca grupą młodszą

5. Charakter i metody pracy:

- a. metodyka: placówka w swoim głównym założeniu kieruje się opieką bliskościową, pedagogiką Marii Montessori
- b. specjalne programy:
 - i. zajęcia adaptacyjne z rodzicami
 - ii. Sensoplastyka^(R)
 - iii. zajęcia z rytmiki

- iv. język angielski
- v. kreatywna joga dla dzieci
- c. innowacje: jedną z najciekawszych innowacji jest korzystanie z nosideł ergonomicznych w opiece nad dziećmi, które mają większą potrzebę bliskości oraz posiadanie słuchawek wygłuszających dla małych dzieci; zajęcia z jogi dla dzieci
- d. praca dydaktyczna: żłobek pracuje na aktualnej podstawie programowej opracowanej dla dzieci 3 letnich i modyfikowanej według potrzeb każdej grupy. Dziennik elektroniczny uwzględnia realizowane zajęcia w każdym dniu.

6. Bezpieczeństwo i dostosowanie do potrzeb dzieci:

- a. Dostosowanie obiektu: budynek znajduje się na parterze, posiada szerokie drzwi.
- b. Monitoring: żłobek nie posiada osobnego monitoringu. Drzwi główne prowadzą do wiatrołapu z którego trzeba przejść do szatni, która posiada osobne drzwi do wejścia na salę. Drzwi są zamykane od wewnątrz o godzinie 8:45. Wyjście na plac zabaw prowadzi przez główne drzwi. Plac zabaw zabezpieczony jest ogrodzeniem z furtką.

7. Programy edukacyjne i opiekuńcze:

- a. Rodzaje aktywności:

Plan OWE skupia się na zaspokajaniu potrzeb dzieci wynikających z etapów rozwojowych. Po zaspokojeniu potrzeb podstawowych realizowane są potrzeby emocjonalne i psychiczne. Najważniejszym zadaniem jest podążanie za indywidualnymi potrzebami rozwojowymi dzieci, które uczęszczają do naszego żłobka. Program zajęć edukacyjnych oraz opiekuńczo-wychowawczych jest dostosowywany indywidualnie do możliwości każdego dziecka.

W pracy wykorzystywane są elementy takich metod jak:

- metoda zabaw kontaktowo-dotykowych,
- metoda zabaw kontaktowo-naśladowczych,
- metoda zabaw kontaktowo-paluszkowych,
- metoda dowolności zabawy,
- metoda aprobaty i pochwały,
- metoda zabaw ruchowych- ćwiczenia ruchowo-naśladowcze w bezpiecznej przestrzeni na sali lub w ogrodzie przy sprzyjających warunkach pogodowych,
- ćwiczenia orientacyjno-porządkowe,

- metoda ruchu Weroniki Sherborne,
- zabawy muzyczne oraz piosenki z pokazywaniem; ćwiczenia zapobiegające płaskostopiu: tupanie, chodzenie na palcach, skakanie,
- metoda zabaw manipulacyjno - konstrukcyjnych dwuwymiarowych tj. dopasowywanie kształtów, budowanie wieży z klocków z kilku elementów, rysowanie, malowanie, wyklejanie z bibuły/plasteliny, lepienie z ciasta lub ciastoliny, darcie papieru, nawlekanie, nakładanie,
- metoda zabaw tematycznych; kąciki tematyczne tj. kącik sensoryczny, kącik konstrukcyjny, kącik kuchenny, kącik z lalkami itp.,
- w zabawach wykorzystywane są elementy metod pedagogiki M. Montessori (przesypywanie ryżu, makaronu, piasku, mąki, przelewanie, otwieranie zamykanie pudełek, nauka czystości, nauka współpracy i porządku w grupie, ustalanie zasad pracy w grupie w celu zapobiegania konfliktów z innymi dziećmi), a także wykorzystywane są zabawy odpinająco-relaksujące w rytm muzyki, rozładowujące emocje, integrujące grupę, zabawy rozwijające wyobraźnię,
- metoda zabaw dydaktycznych: opowiadanie i czytanie bajek, teatrzyki, nauka piosenek, wierszyków, poznawanie najbliższego otoczenia, rozróżnianie zwierząt i pojazdów, owoców, warzyw itp.,
- metoda zabaw logopedycznych, rozwijających mowę: dmuchanie piórek, baniek, chusteczek, robienie dziwnych min, obserwacja swojej buzi w lustrze, zachęcanie do powtarzania onomatopei i wyrazów dźwiękonaśladowczych np. odgłosy zwierząt, maszyn. Powtarzanie wierszyków lub wyliczanek dostosowanych do wieku grupy.

Dziecko w trakcie pobytu w żłobku nabywa umiejętności:

- samodzielnego zaspokajania potrzeb fizjologicznych, wykonywania czynności higienicznych, wypracowaniu nawyku mycia zębów, rąk, korzystania z papieru toaletowego, ręcznika,
- kultury zachowania się przy stole podczas posiłku, spożywania posiłku przy użyciu sztućców,
- opanowanie samodzielnego ubierania się,
- kształtowane są nawyki żywieniowe oraz porządkowe,
- poprzez zajęcia umuzykalniające dziecko nabywa umiejętności poczucia rytmu,
- funkcjonowania społecznego w grupie dziecięcej, odnajdują swoje miejsce w grupie rówieśniczej, wspólnocie,
- poznawania i rozumienia siebie i świata,
- nabywania umiejętności poprzez działanie,
- używania zwrotów i form grzecznościowych,
- dzielenie się zabawkami, przedmiotami z innymi dziećmi,
- niesienie pomocy swoim kolegom i koleżankom.

Wszystkie te działania mają na celu nauczyć dziecko szacunku do siebie i innych poprzez zdobywanie autonomii i współżycia społecznego.

b. dostęp do specjalistów: placówka posiada numery kontaktowe do Sensorycznego Świata Dziecka, który w swoich zasobach posiada specjalistów z zakresu terapii integracji sensorycznej, terapii pedagogicznej oraz terapii logopedycznej. Fundacja Apli Papli posiada specjalistów z zakresu terapii integracji sensorycznej, terapii logopedycznej, specjalistów fizjoterapii, wczesnego wspomagania rozwoju.

c. Harmonogram dnia:

6:30 - Początek dnia - przywitanie każdego dziecka, zabawy dowolne

7:45 - Zabiegi higieniczne – przygotowanie do śniadania

8:00 - **ŚNIADANIE**

8:30 - czynności higieniczne, mycie zębów

9:00 - realizacja zadań edukacyjno – rozwojowych poprzez zajęcia z całą grupą (zabawy sensoryczne, muzyczne, ruchowe, plastyczne, literackie, matematyczne)

10:00 - **II ŚNIADANIE**

10:20 - Wyjście do ogrodu, na plac zabaw, spacer

11:00 - powrót z ogrodu/placu zabaw/spaceru. Zabiegi higieniczne – przygotowanie do obiadu

11:30 - **ZUPA** Nauka umiejętności samodzielnego spożywania posiłku

12:00 – Czas na wyciszenie, sen – leżakowanie. Słuchanie muzyki relaksacyjnej, kołysanek. Czytanie wybranych bajek, dziecięce masażyki

13:45 Zabiegi higieniczne – przygotowanie do obiadu

14:00 - **OBIAD II DANIE** Nauka umiejętności samodzielnego spożywania posiłku

14:30 - realizacja zadań edukacyjno – rozwojowych, zabawa w kąciakach zainteresowań, popołudnie z książką, wyjście na plac zabaw.

15:00 - **PODWIECZOREK**

15:30 – 16:30 - zabawy swobodne dzieci. Wspólne sprzątanie sali. Rozchodzenie się dzieci do domów.

d. Oferta dodatkowa

W ramach współpracy oferujemy:

- celebrowanie Dnia Rodziny
- celebrowanie Dnia Dziecka
- przedstawienie swojego zawodu, hobby lub czytanie książki przez rodzica/opiekuna
- zajęcia marki Sensoplastyka^(R)
- Joga kreatywna dla dzieci
- teatrzyki
- zajęcia dodatkowe, dobrowolne (odpłatne): rytmika, j.angielski
- inne ustalone z Rodzicami

II. Obszar Pracy Personelu:

1. Określone są procedury przebywania osób dorosłych innych niż personel i Rodzice na terenie instytucji opieki.
 - a. Kontrola dostępu osób z zewnątrz i czytelne zasady ich przebywania na terenie instytucji opieki to jeden z fundamentów bezpieczeństwa Dzieci. W placówce wdrożono procedurę regulującą tę kwestię, obejmującą:
 - konieczność wcześniejszego umawiania wizyt;
 - wizyty odbywają się z wyłącznie uprawnionymi do tego osobami (dyrektor, koordynator lub wyznaczona osoba przez dyrektora);
 - osoby poruszają się po placówce WYŁĄCZNIE w obecności osób upoważnionych, dotyczy to nowych Klientów, obsługi technicznej, Inspektorów Instytucji umocowanych przepisami prawa do kontroli jednostki;
 - osoby prowadzące zajęcia w placówce poruszają się tylko w obecności opiekunki;
 - niedopuszczanie osób postronnych do kontaktu z dziećmi bez nadzoru personelu;
 - b. Procedury są zawarte w Księdze Procedur;
 - c. Procedury są aktualizowane na bieżąco, a zmiana ich treści nie wpływa na treść niniejszego dokumentu;
 - d. Każdy Pracownik ma obowiązek zapoznać się z treścią procedur co potwierdza własnoręcznym podpisem;
 - e. Pierwsze zapoznanie się z planem OWE i towarzyszącym im dokumentom odbywa się wraz z podpisywaniem umowy o pracę lub innego stosunku prawnego, na mocy którego osoba zostanie dopuszczona do pracy z Dziećmi;
 - f. Za aktualizację wiodących dokumentów Placówki odpowiada jej Dyrektor;

III. Określenie procedur Przyjmowania i odbierania Dzieci z instytucji opieki.

Celem niniejszej procedury jest ustalenie jednolitych zasad przyjmowania i odbierania dzieci z instytucji. Procedura ma zapewnić bezpieczeństwo dzieci umożliwić szybkie reagowanie w sytuacja zagrożenia bezpieczeństwa dzieci. Procedury te zakładają między innymi:

- przyjmowanie Dziecka odbywa się przez opiekuna, które dziecko zna;
- każda osoba, która odbiera Dziecko powinna mieć ukończone 18 lat i być wpisana na listę osób upoważnionych do odbioru dziecka oraz wylegitymować się dowodem osobistym lub innym dokumentem ze zdjęciem;
- niedopuszczanie do odbierania Dziecka osób, które są nietrzeźwe, pod wpływem innych środków odurzających lub nie posiadające uprawnienia do odbioru;
- codzienne oznaczanie przyjęcia dziecka w dzienniku elektronicznym.

Ponadto w Placówce opracowane i stosuje się Politykę Ochrony Dzieci- stanowiącą osobny dokument, który rozszerza działania i pojęcia w stosunku do niniejszego dokumentu.

Polityka Ochrony Dzieci określa min.:

- zasady bezpiecznej relacji pracownik/współpracownik- Dziecko;
- ochronę wizerunku i danych osobowych dziecka i jego opiekunów;
- zapobieganie krzywdzeniu dziecka;
- zasady rekrutacji i wdrażania nowych pracowników;
- zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

IV. Określenie procedur postępowania w przypadku choroby Dzieci.

Choroba dziecka w instytucji opieki to zawsze sytuacja wymagająca odpowiedniej reakcji – zarówno ze względu na dobro samego chorego dziecka, jak i w kontekście ochrony zdrowia pozostałych podopiecznych i personelu. Dlatego instytucja musi mieć opracowane czytelne zasady postępowania w takich przypadkach, uwzględniające m.in.:

- sposób identyfikacji niepokojących objawów u dziecka (obserwacja samopoczucia, pomiar temperatury;
- określenie stanów wymagających bezwzględnego odizolowania dziecka z pobytu w instytucji na przykład wysoka gorączka, wymioty, biegunka, podejrzenie choroby zakaźnej;
- zasady izolacji dziecka z objawami chorobowymi od reszty grupy do czasu odebrania przez rodziców;
- schemat informowania rodziców o stanie dziecka i wezwania do jak najszybszego odebrania go z instytucji;
- procedurę postępowania w przypadku nagłego pogorszenia stanu zdrowia dziecka, zagrożenia życia (wezwanie pogotowia, udzielanie pierwszej pomocy);

– zasady informowania pozostałych rodziców o wystąpieniu w grupie choroby zakaźnej i zalecanych środkach profilaktycznych;

– kryteria powrotu dziecka do instytucji po chorobie.

Wytyczne te są jasno ujęte w regulaminie organizacyjnym placówki i komunikowane są Rodzicom już na etapie adaptacji dziecka. Rodzic potwierdza własnoręcznym podpisem zaznajomienie się z treścią regulaminu. Ponadto regulamin i treść statutu placówki dostępne są w wersji papierowej na tablicy ogłoszeń, na stronie internetowej, gdzie każdy może zaznajomić się z jego treścią oraz w aplikacji obsługującej naszą placówkę w zakładce “dysk”.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, iż Dziecko jest chore ujęta jest w Księdze Procedur.

V. Ramowy program adaptacji Dzieci.

W placówce został opracowany i stale jest monitorowany program adaptacji dziecka w żłobku uwzględniający aktywny udział Rodziców. Proces adaptacji dla każdego dziecka przebiega w różnym czasie, zależy to od tego czy Dziecko będzie czuło się bezpiecznie w nowym miejscu, czy zbuduje pozytywną relację z opiekunem i innymi pracownikami, czy raczej będzie przeżywać trudności.

Personel placówki pełni kluczową rolę w procesie adaptacji dziecka. To na nim spoczywa odpowiedzialność za stworzenie warunków w których Dziecko poczuje się bezpiecznie, zbuduje pozytywne relacje i płynnie włączy się w życie grupy.

Do najważniejszych zadań personelu można wymienić:

1| Nawiązanie kontaktu z rodzicami jeszcze przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka do instytucji:

- przeprowadzenie wywiadu na temat dziecka, jego przyzwyczajęń, preferencji, ewentualnych obaw;
- zapoznanie rodziców ze specyfiką pracy instytucji, planem dnia, zasadami;
- ustalenie indywidualnego planu adaptacji tj. stopniowe wydłużanie pobytu dziecka, obowiązkowa obecność rodzica lub innej bliskiej dziecku osoby dorosłej;

2| Stworzenie dziecku bezpiecznych i przyjaznych warunków w pierwszych dniach pobytu:

- wyznaczenie stałych opiekunów, szczególnie na początku;
- indywidualne podejście, dostosowane do temperamentu i potrzeb dziecka tj. więcej przytulania, pozwalanie na obserwację z boku;

- okazywanie zrozumienia dla różnych emocji dziecka, cierpliwość;
- pomoc w nawiązaniu relacji z innymi dziećmi, włączenie do wspólnych zabaw, gdy dziecko jest na to gotowe.

3. Ścisłą współpracę z Rodzicami w czasie adaptacji:

- ustalenie z Rodzicami zasad i harmonogramu obecności osób bliskich dziecku w pierwszych dniach adaptacji;
- codzienna wymiana informacji o samopoczuciu dziecka i jego zachowaniu;
- wspólne ustalenie ewentualnych modyfikacji adaptacji;
- udzielenie wsparcia Rodzicom

4. Obserwacje dziecka i ocenę przebiegu adaptacji:

- monitorowanie samopoczucia, zachowania i postępów dziecka;
- identyfikowania ewentualnych obszarów wymagających dodatkowego wsparcia;
- dokumentowanie przebiegu adaptacji wyciąganie wniosków na przyszłość.

Zadania Rodziców w czasie adaptacji:

1. przygotowanie dziecka do uczęszczania do żłobka:
 - zapoznanie dziecka z drogą do placówki;
 - rozmowy z Dzieckiem o nowym miejscu, pozytywne nastawienie;
 - stopniowe przyzwyczajanie dziecka do rozstań na przykład poprzez pozostawianie z babcią, ciocią lub z opiekunką;
 - uczenie samodzielności w procesie spożywania jedzenia, ubierania się, toalety o ile wiek i etap rozwojowy dziecka na to pozwala.
2. aktywny udział w procesie adaptacji dziecka:
 - obecność z dzieckiem w instytucji w pierwszych 3 dniach adaptacji;
 - stosowanie się do ustalonych reguł obecności w grupie ;
 - stopniowe wydłużanie pobytu dziecka w placówce, zgodnie z ustalonym planem;
 - zapewnienie dziecku ulubionych przedmiotów (smoczek, przytulanka, pielucha) dla poczucia bezpieczeństwa, jeśli Dziecko tego potrzebuje.
3. Współpraca z personelem:
 - przekazanie personelowi szczegółowych informacji o jego przyzwyczajeniach, szczególnych potrzebach;
 - codzienne rozmowy z opiekunami, wymiana uwag i spostrzeżeń;
 - stosowanie się do ustalonych zasad np. dotyczących pożegnań z Dzieckiem.
4. Wsparcie dziecka w domu:
 - wspieranie i okazywanie zrozumienia dla różnych emocji i zachowań dziecka związanych z procesem adaptacji;
 - zapewnienie bezpieczeństwa, dodatkowa czułość;

- cierpliwość, nie wyręczanie Dziecka z czynności, które potrafi wykonać samo;
- kiedy dziecku towarzyszą trudne emocje być dla niego wsparciem i nie ulegać jego emocjom.

Proces adaptacji to wyzwanie dla opiekunów i Rodziców dziecka. Dlatego w tym czasie bardzo potrzebne jest wzajemne zrozumienie, wymiana informacji, otwartość na perspektywę Rodzica oraz otwartość na sugestie i porady kadry opiekuńczej. Dzięki dobrej współpracy między rodzicem a opiekunami możemy nawiązać jak najlepszą współpracę partnerską dla dobra dziecka. Dobry proces adaptacji dziecka to proces w którym są zaangażowani wszyscy opiekunowie, personel, Rodzice i samo Dziecko. Potrzeba dobrze dobranego planu adaptacji, indywidualnego podejścia, ścisłej współpracy i dużej elastyczności. Każde dziecko będzie potrzebowało innej podejścia ponieważ każde z nich jest inne i będzie wymagało nieco innego wsparcia.

Ramowy plan adaptacji

Proces adaptacji dla każdego dziecka jest bardzo indywidualny. Z doświadczenia wiemy, że proces ten trwa od 4 tygodnia do 6 miesięcy. Rodzic w tym czasie powinien zapewnić dziecku czas na oswojenie się, wspierać go w procesie adaptacji i podążać za jego potrzebami. Przed adaptacją dyrektor lub zastępca dyrektora spotyka się z Rodzicami w celu omówienia przebiegu adaptacji. W czasie spotkania zostanie przedstawiona placówka, jej oferta, program adaptacji, rozdanie rodzicom materiałów informacyjnych. Jeśli dziecko przyjmowane jest w ciągu roku, takie spotkania odbywają się indywidualnie. Jeśli dziecko jest przyjmowane na początku roku szkolnego takie spotkanie jest grupowe. Opiekunowie nawiązują kontakt z rodzicami, rodzicom przedstawiany jest cały personel i podane wszystkie informacje na temat funkcjonowania placówki.

Faza I: Poznanie

W pierwszym dniu adaptacji, zazwyczaj jest to poniedziałek dziecko przychodzi o godzinie 9:00. Zakładamy, że dzieci są w tym czasie są wyspane, radosne, po śniadaniu, pełne energii. W tym dniu i przez kolejne dwa spędzamy ze sobą 1,5 godziny, gdzie dziecko i rodzic zapoznaje się z placówką, grupą, opiekunkami i zasadami panującymi w placówce/grupie. Jest to też czas na uzupełnienie formularza, którą rodzic dostarczył nam w momencie zapisywania dziecka. Uzupełniamy informacje min: jak dziecko zasypia, stanu zdrowia dziecka, czym lubi się bawić, preferencji żywieniowych. W tym dniu opiekun ustala indywidualny plan adaptacji z możliwością korekty.

Drugiego dnia adaptacji dziecko z rodzicem przebywa w tym samym wymiarze godzin co w dniu pierwszym. Dziecko zaznajamia się dalej z miejscem, opiekunami i dziećmi w grupie.

Trzeciego dnia adaptacji dziecko z rodzicem przychodzi o tej samej godzinie tj. 9:00, zachęcamy rodzica do tego aby dziecko zostało z nami na pół godziny, godzinę w zależności

jak przebiega proces adaptacji i czy dziecko jest na to gotowe. Celem jest pokazanie dziecku, że bez rodzica może poczuć się u nas bezpiecznie.

W kolejnych dniach – czyli czwartek i piątek dziecko zostaje w placówce bez rodzica do godz. 11:45 – aby zjeść zupę. Jest to wydłużenie czasu adaptacji oraz możliwość uczestnictwa nie tylko w zabawie ale też we wspólnych posiłkach.

Kolejnym etapem jest weekend w którym dziecko odpoczywa od wrażeń procesu adaptacji a rodzic przygotowuje je na kolejny tydzień.

W pierwszy dzień po weekendzie czyli poniedziałek prosimy aby dziecko zostało jeszcze odebrane po zupie aby mogło przypomnieć sobie grupę, miejsce i opiekunów. W kolejnych dniach prosimy aby dziecko zostało u nas na czas drzemki i zostało obrane po niej. O fakcie zakończenia drzemki rodzic jest informowany przez Dziennik Elektroniczny. Naszym celem jest aby dziecko zjadło i wyspało się u nas. Dziecko które jest głodne, przestraszone i zmęczone nie przejdzie z sukcesem procesu adaptacji.

W fazie „Poznania” dziecko zaznajamia się z nowym środowiskiem (przestrzeń, ludzie, dźwięki, zapachy, zwyczaje, smaki), rodzice poznają placówkę i zasady jej funkcjonowania, personel zaznajamia się z dziećmi i rodzicami. Przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka do instytucji opieki osoba kierująca instytucją organizuje spotkanie z rodzicami nowo przyjętych dzieci oraz dziećmi, które zostaną przyjęte. Podczas spotkań prezentuje placówkę, jej ofertę, zapoznaje z programem adaptacji, rozdaje rodzicom materiały informacyjne.

Faza II Budowanie zaufania

1. Zadania personelu

Wyznaczona spośród personelu opiekunka kieruje ku nowemu dziecku szczególną uwagę, stara się nawiązać z nim bliski, ciepły kontakt. Często zwraca się do dziecka po imieniu, wyjaśnia co się będzie działo, zapewnia o swojej obecności i pomocy. Opiekun/ka zapoznaje dziecko i towarzyszącą mu osobę bliską z rozkładem dnia, obowiązującymi zasadami, pokazuje gdzie znajdują się ważne miejsca (łazienka, szatnia, kąpiel zabawek itp.). Opiekunka respektuje potrzeby zachowania dystansu przez dziecko, obserwowania z boku, nie zmusza do uczestnictwa w zabawach, jeśli dziecko nie jest na to gotowe. Daje czas na oswojenie się z nowym miejscem. Dziecko może siedzieć na kolanach rodzica/osoby bliskiej lub wracać do niej, kiedy tego potrzebuje. Opiekun/ka pomaga dziecku w nawiązaniu relacji z innymi dziećmi – przedstawia je grupie, prezentuje ciekawe materiały, inicjuje zabawy z grupą, uważnie rozpoznaje sygnały chęci dziecka do dołączenia do grupy. Personel proponuje atrakcyjne zabawy, np. lepienie z ciastoliny, budowanie zjeżdżalni dla samochodów, konstruowanie wieży z dużych klocków, tory przeszkód dla dzieci (tunele, przeszkody, bujaki), przelewanie i przesypywanie w kącie sensorycznym (stół lub miska z wodą na tarasie) oraz zabawy, które dziecko lubi (rozmowa/ankieta w I fazie adaptacji).

W razie trudności dziecka (płacz, agresja, wycofanie) opiekunka reaguje ze spokojem, zrozumieniem. Oferuje pocieszenie, wsparcie, ale nie zmusza na siłę do niczego. Jeśli dziecko wybiera rodzica/osobę bliską, opiekunka nie interweniuje, nie staje pomiędzy dzieckiem a rodzicem/osobą bliską. Opiekunka na bieżąco ustala z rodzicem/osobą bliską zakres jej aktywności oraz czas i miejsce pobytu w grupie. Omawia jak dziecko funkcjonowało, jakie pojawiły się postępy, trudności. Wspólnie z rodzicami szuka rozwiązań ewentualnych problemów. Jeśli dziecko po dłuższym czasie (po 5-7 dniach) nadal ma duże trudności adaptacyjne, opiekunka konsultuje sytuację z rodzicami i osobą kierującą instytucją. Wspólnie z rodzicami mogą zdecydować o wydłużeniu obecności rodzica/osoby bliskiej lub skróceniu czasu pobytu w placówce np. do zupy (modyfikacja planu adaptacji).

2. Zadania rodzica

Rodzic ma za zadanie zapewnić poczucie bezpieczeństwa dziecku przez obecność, uważne (nie nadmierne) towarzyszenie dziecku dzięki temu stwarza dziecku okazję na stopniowe wchodzenie do zabawy z innymi dziećmi np. przez siedzenie w jednym określonym miejscu. Rodzic ma obowiązek poinformować swoje Dziecko o wyjściu w sposób łagodny ale zdecydowany oraz dać informację, że wróci np. po zupce. Rodzic winien współpracować z personelem placówki i dostosować się do miejsca pobytu i zakresu aktywności. Ważne aby omawiał postępy adaptacji swojego dziecka w czasie wyznaczonym na rozmowę z opiekunką np. w czasie swobodnej zabawy dzieci, lub na koniec (w danym dniu) adaptacji.

FAZA III Separacja

Zakończenie okresu adaptacji następuje, gdy dziecko względnie swobodnie funkcjonuje w grupie, chętnie uczestniczy w zabawach, rozstaje się z rodzicami bez większego stresu.

Udaną adaptację charakteryzują m.in. następujące oznaki:

- dziecko rozpoznaje opiekunki, pozytywnie na nie reaguje;
- dziecko odchodzi od rodzica i bawi się bez jego udziału;
- dziecko akceptuje pocieszenie od opiekunów/ki;
- dziecko po wyjściu rodzica, nawet jeśli się zasmuci lub wykaże inne negatywne emocje, potrafi się uspokoić w towarzystwie opiekunki;
- dziecko rozpoznaje elementy rutyny w żłobku (odkładanie butów i kurtki na miejsce, mycie rąk przed posiłkiem, siadanie do posiłku itp.);
- dziecko włącza się w zabawy inicjowane przez opiekunkę i/lub inne dzieci;
- dziecko samo sięga po ulubione zabawki;
- dziecko jest w stanie pójść na drzemkę podczas pobytu w żłobku;
- dziecko uczestniczy w posiłkach.

Na zakończenie adaptacji opiekunka podsumowuje przebieg procesu adaptacji z rodzicami dziecka, przekazuje swoje obserwacje, wnioski, ewentualne rekomendacje do dalszej pracy.

IV. Warunki pobytu dziecka w placówce

Warunki do swobodnego poruszania się dziecka w placówce

W placówce przestrzeń dla dzieci jest zorganizowana w sposób umożliwiający im zabawę w zróżnicowany sposób oraz dający możliwości relaksu. Służy temu wydzielenie różnych stref aktywności, wśród których dzieci mogą swobodnie się przemieszczać. Żłobek oferuje środowisko bogate w eksploracji, zabawy i w szereg innych działań w tym ruch fizyczny, np. taniec, opowiadanie historii czy aktywności plastyczne.

Przestrzeń w żłobku oferuje:

- meble jasno rozdzielają przestrzeń na różne aktywności;
- meble powinny być mobilne tak, żeby można było wyodrębniać mniejsze przestrzenie;
- półki, okna, lustra powinny być na wysokości wzroku dzieci;
- wieszaki na ubrania i półki z rzeczami osobistymi dzieci powinny być na wysokości odpowiedniej do ich wzrostu, aby wzmacniać ich samodzielność;
- materiały edukacyjne i zabawki do użytku dzieci powinny znajdować się w ich zasięgu w przezroczystych pojemnikach lub na niskich półkach;
- w pomieszczeniu powinny znajdować się schodki, podesty, zmiany wysokości podłogi, gdzie dzieci mogą się wspinać;
- powinna być wyznaczona przestrzeń gdzie można biegać, (może to być na zewnątrz budynku należy dać możliwość dzieciom codziennego biegania na powietrzu);
- powinny być wydzielone miejsca, gdzie dziecko może się bezpiecznie schować i jest zachowana jego prywatność.

Warunki do wypoczynku dzieci

W sali wydzielone jest miejsce do odpoczynku na sali (domek wiklinowy z poduszką), oraz w kąciu do czytania. Ustawienie mebli i kącików aktywności gwarantuje dzieciom możliwość znalezienia miejsca na swobodny odpoczynek.

Organizacja drzemki jest stworzona w takich warunkach aby dzieci mogły się wyciszyć (rolety, spokojna muzyka lub jej brak, czytanie przez opiekunkę książki). Każde dziecko korzysta z własnego wyznaczonego leżaka ze swoją pościelą oraz własną przytulanką/pieluszką/smoczkiem jeśli tego potrzebuje.

Warunki do zachowania intymności podczas czynności higienicznych dzieci

Podczas przewijania dziecko przebywa w komfortowym i bezpiecznym miejscu, gdzie opiekunka może higienicznie zmienić pieluszkę. Miejsce do czynności higienicznych zapewnia dzieciom intymność, jednocześnie jest łatwo dostępne dla personelu. Daje dzieciom

poczucie prywatności adekwatną do ich samodzielności w czynnościach higienicznych i zgodnie z ich potrzebami. Łazienki dostosowane są do potrzeb dzieci, w tak aby mogły z niej samodzielnie skorzystać, dzięki temu szanowane jest ich prawo do prywatności i wspomagany proces usamodzielnienia. Zapewnione są:

- stabilne, nie ślizgające się podesty dla dzieci;
- wieszak na ręczniki i kubeczki ze szczoteczką do zębów, które umiejscowione są w zasięgu dzieci
- papier toaletowy, który umiejscowiony jest w zasięgu opiekuna wspierającego dziecko;
- lustra które umiejscowiono w zasięgu wzroku dziecka.

Warunki do rozwijania samodzielności dzieci w czasie posiłków

Przestrzeń do spożywania posiłków jest tak zorganizowana aby opiekunki mogły wspierać samodzielne jedzenie. Dzieci mają wyznaczone krzeselka, ze swoim zdjęciem dzięki czemu samodzielnie mogą zasiąść do posiłku, wybrać kolor śliniaka. Układ stolików, przy których jedzą umożliwia im wzajemną obserwację i kontakt ze sobą. Dzieci widzą nałożone im posiłki oraz wraz z wiekiem mają stopniowo coraz więcej możliwości samodzielnego zdecydowania którego produktu chcą zjeść więcej a którego mniej. Woda do picia (każde dziecko ma swój bidon) stoi na stoliku przy ich talerzu, jest stale dostępna w trakcie posiłku i dzieci mogą samodzielnie po nią sięgać kiedy tylko poczują pragnienie.

Dzieci są uczone i zachęcane do spożywania posiłków i picia wody w miejscach do tego przeznaczonych, nie biegają po sali z jedzeniem w dłoni/buzi ani z bidonem do picia.

Warunki do artystycznej ekspresji dzieci

W przestrzeni dla dzieci została wydzielona strefa do artystycznej ekspresji i działań sensorycznych. To ta sama strefa do spożywania posiłków która jest wyposażona w łatwo zmywalne stoliki stojące na zmywalnej podłodze. Dzieci mają możliwość korzystania z kartek, farb, kredek, mas plastycznych itp. Strefa jest blisko łazienki umożliwiającej utrzymanie czystości.

Warunki do kontaktu Dzieci z naturą

Kontakt z naturą jest możliwy poprzez codzienne wychodzenie na plac zabaw, na spacer oraz w sali:

- na placu zabaw są zróżnicowane powierzchnie (trawa, piasek, ziemia – do chodzenia, biegania, czworakowania);
- w sali jest przestrzeń jest do zabaw ruchowych, tańca, zabaw muzyczno-ruchowych;
- w sali jest kącik z torem przeszkód;

- na placu zabaw jest możliwość manipulowania naturalnymi materiałami tj. piaskownica, miejsce na przelewanie wody;
- w sali jest strefa ciszy stworzona z naturalnych materiałów (wiklina);
- w sali jest kącik sensoryczno-tematyczny zależny od pory roku min.: kasztany, szyszki, liście, kwiaty, fasola, ryż itp.
- w sali znajdują się duże okna, które wpuszczają naturalne światło w ciągu dnia.

Kontakt z naturalnymi materiałami stymuluje zmysły dzieci, daje okazję do eksperymentowania, obserwacji zmian, buduje szacunek i zaniepokojenie światem przyrody.

Warunki do aktywności edukacyjnych dzieci umożliwiające im poznawanie świata

Zabawki i przedmioty wzbudzają ciekawość dzieci i są umieszczone w oddzielnych strefach i gromadzone w przenośnych koszach na zabawki lub pojemnikach z tworzywa (oznaczonych znacznikiem zrozumiałym dla dzieci). Przestrzeń jest tak zorganizowana aby ułatwiała pracę opiekunom i sprawiała, że dzieci mogą bardziej samodzielnie doświadczać, bawić, uczyć od siebie i eksperymentować. W sali, gdzie bawią się dzieci, znajdują się np.:

- zestaw dużych elementów do tworzenia konstrukcji, torów przeszkód (piankowe klocki równoważne, tunel, zjeżdżalnia);
- klocki drewniane;
- piłki i inne miękkie przedmioty do rzucania lub turlania;
- labirynty przestrzenne, puzzle, układanki;
- kolejka drewniana, różne samochody;
- pojemniki umożliwiające przewożenie/ przesuwanie różnych przedmiotów;
- lalki, otulanki;
- zabawki pluszowe, miękkie przytulanki;
- figurki ludzi i zwierząt;
- różnej wielkości pudełka, pojemniki z pokrywkami;
- akcesoria codziennego użytku (np. łyżki drewniane, miski, sitka, zamykane pudełka).

VII Prawa i obowiązki rodziców oraz instytucji opieki

Zasady współpracy zostały jasno określone w statucie, regulaminie, w umowie o współpracy oraz niniejszym planie opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym. Uszczegółowione zaś w Planie Ochrony Dzieci, Księdze Procedur.

Dokumenty precyzują:

- zakres oferowanych usług przez instytucję;
- godziny otwarcia;
- dni pracy;

- zasady rekrutacji;
- zasady przyprowadzania i odbierania dziecka;
- upoważnienie osób trzecich;
- opłaty za pobyt dziecka;
- terminy płatności, zasady rozliczania nieobecności;
- zobowiązania instytucji dotyczące opieki, bezpieczeństwa, wyżywienia dzieci;
- obowiązki rodziców;
- zasady współpracy komunikacji między personelem a rodzicami;
- zasady postępowania w sytuacjach nietypowych;
- warunki rozwiązywania umów przez każdą ze stron.

Sposób zbierania informacji dotyczących istotnych potrzeb, preferencji, nawyków i umiejętności dzieci odbywa się na kilka sposobów:

- podczas wizyty zapoznawczej, gdzie rodzic zapoznaje się z placówką precyzuje potrzeby dziecka;
- podczas wypełniania formularza rekrutacyjnego, gdzie rodzic zobowiązany jest uzupełnić dane niezbędne do sprawowania opieki nad dzieckiem;
- podczas pierwszego dnia adaptacji, gdzie rodzic wraz z opiekunem uzupełnia brakujące informacje w formularzu rekrutacyjnym, szczegółowo opisującym w nim rytm dnia dziecka, przyzwyczajenia, preferencje;
- podczas codziennej komunikacji z opiekunem dziecka;
- podczas omawiania kart obserwacji dziecka;
- podczas indywidualnych spotkań z rodzicami organizowanych na bieżąco w miarę potrzeby.

Przy podpisaniu umowy rodzic otrzymuje teczkę, która zawiera: umowę, broszurę adaptacyjną, wyprawkę, listę obowiązujących dni wolnych w danym roku szkolnym.....

Bieżąca komunikacja z rodzicami na charakter obustronny i ma na celu wymianę informacji, która prowadzi do regularnych i partnerskich kontaktów. Placówka umożliwia różnorodny dostosowany do potrzeb i możliwości rodzica formę wymiany informacji min.:

- bezpośrednie rozmowy z rodzicem umożliwiające skuteczną wymianę informacji na takie tematy jak: sprawy porządkowe, krótkie informacje ściśle związane z danym dniem;
- sprawy dotyczące rozwoju dziecka mogą wymagać spotkania poza godzinami pracy z dziećmi;
- nie należy omawiać z rodzicem problemów innych dzieci, wszelkie komentarze należy ucinąć w trakcie rozmowy;
- umawianie regularnie grupowych spotkań z rodzicami;
- wykorzystywanie narzędzi komunikacji elektronicznej: dziennik elektroniczny, sms-y

- organizowanie warsztatów, wykładów dla Rodziców na tematy związane z rozwojem i wychowaniem dzieci.

Każdy rodzic ma prawo do regularnego otrzymywania informacji o swoim dziecku i życiu placówki.

Jednocześnie zachęcamy rodziców do aktywnego udziału w życiu placówki poprzez:

- udziału w Dniu Rodziny, Dniu Dziecka;
- prowadzenie przez Rodziców zajęć prezentujących ich zawody i pasje;
- współtworzenie pikników, wycieczek, imprez itp.
- inne.

VIII System zgłaszania i rozpatrywania uwag, wniosków i skarg rodziców

Wszelkie sytuacje budzące wątpliwości lub niezadowolenie rodziców powinny być wyrażane bez obaw, w atmosferze zaufania i szacunku. Służy temu jasno określony system zgłaszania i rozpatrywania uwag i skarg.

Dyrektor i koordynator placówki są wyznaczeni do przyjmowania i rozpatrywania uwag, wniosków i skarg rodziców, rodzice mogą je zgłaszać ustnie, pisemnie, mailowo lub przez dziennik elektroniczny.

Rodzic ma zapewnioną poufność i anonimowość, jeśli sobie tego życzy.

Wszelkie wnioski, uwagi i skargi są rozpatrywane na w trybie nagłym a rodzic jest informowany o postępach na bieżąco.

Jeśli rozpatrywanie wniosków, uwag i skarg wynika z przepisów prawa to są one respektowane. W sytuacji kiedy skarga nie jest skargą administracyjną, storny ustalają dogodny dla siebie czas na zweryfikowanie sytuacji i określenie własnych stanowisk.

Cennym narzędziem ewaluacji placówki są regularnie prowadzone ankiety satysfakcji rodziców. W żłobku Zaczarowany Zakątek odbywają się one raz - w drugim półroczu roku szkolnego. Dzięki przeprowadzonym ankietom możemy poznać perspektywę rodzica, poznać mocne storny placówki jak i te, które należy poprawić.

Ankieta zawiera pytania dotyczące różnych aspektów funkcjonowania instytucji, takich jak:

- jakość opieki i wsparcia rozwoju dzieci;
- kompetencje, zaangażowanie i podejście personelu;
- komunikacja z rodzicami, dostępność informacji;
- organizacja pracy instytucji, godziny otwarcia, wyposażenie;

- czystość, estetyka pomieszczeń;
- jakość wyżywienia;
- ogólne zadowolenie z usług instytucji.

Ankieta zawiera pytania otwarte. Daje to możliwość swobodnego wyrażania opinii, podzielenia się pomysłami. Wyniki ankiety są przeanalizowane przez personel opiekuńczy, kierownictwo i dyrekcję i omawiane a następnie są wdrażane zmiany jeśli takie będą potrzebne.

Wyniki ankiety są omawiane z rodzicami na zebraniu na początku roku szkolnego - wrzesień/październik danego roku.

IX. Respektowanie praw dzieci w codziennej pracy Żłobka.

Stworzenie warunków do odpoczynku

Każdego dnia w harmonogramie jest ujęty czas na odpoczynek. Jeśli w grupie znajdują się niemowlaki mają one drzemki w chwili kiedy tego potrzebują, starsza grupa ma jedną stałą godzinę drzemki. Dzieci mają zapewnione leżaki, swoją pościel, muzykę relaksacyjną lub są czytane im książeczki.

Stworzono dzieciom możliwość odpoczynku poza porą drzemki, są to specjalnie do tego wyznaczone miejsca: domek wiklinowy, poduszka sako. Jeśli warunki atmosferyczne na to pozwalają dzieci najmłodsze odpoczywają w wózku na zewnątrz pod okiem wyznaczonej do tego opiekunki.

Zgodnie z obowiązującymi standardami opieki nad dziećmi do lat 3, raz do roku - w maju personel dokonuje samooceny działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności w ciągu dnia. Wnioski z przeprowadzonej samooceny są dokumentowane i służą ocenie rocznej pracy pracownika.

Żłobek ma opracowaną listę działań wspierającą autonomię dziecka w takich czynności jak:

- wspieranie samodzielności dziecka podczas czynności higienicznych;
- wspieranie samodzielności dziecka podczas posiłków;
- wspieranie samodzielności dziecka podczas rozbierania i ubierania się.

W pracy personelu opiekuńczego pomocne są arkusze ujęte w Księdze Procedur.

X. Budowanie bezpiecznych, opartych na szacunku relacji z dziećmi

W instytucji opieki określone są wspólne dla całego zespołu sposoby:

- nawiązywania relacji z dziećmi dające im poczucie bezpieczeństwa;
- reagowania werbalnie i niewerbalnie na zachowania dzieci;
- komunikowania dzieciom aktywności w ciągu dnia i zmian z tym związanych.

Minimum raz w roku personel dokonuje samooceny zadań dotyczących interakcji z dziećmi w sposób ustalony przez instytucję opieki, a wnioski z samooceny są dokumentowane.

Kodeks etyki relacji dziecko - opiekun

1. Opiekunowie mają na uwadze dobro i bezpieczeństwo dzieci.
2. Opiekunowie/pracownicy szanują wszystkie dzieci niezależnie od koloru skóry, płci, języka, wyznania, pochodzenia, niepełnosprawności, statusu majątkowego, poziomu umiejętności, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego.
3. Opiekunowie/pracownicy reagują na każde obraźliwe, dyskryminacyjne, niewłaściwe słowa i zachowania.
4. Opiekunowie/pracownicy reagują natychmiast na wszelkie zachowania obraźliwe i zastraszające wśród dzieci.
5. Opiekunowie/pracownicy nie angażują dzieci do celów osobistych lub finansowych.
6. Opiekunowie/pracownicy unikają nieodpowiednich kontaktów z dziećmi.
7. Opiekunowie/pracownicy nie stosują w żadnym wypadku przemocy fizycznej i psychicznej.
8. Opiekunowie/pracownicy nie podają dzieciom alkoholu.
9. Opiekunowie/pracownicy nie publikują zdjęć ani innych informacji o dzieciach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych np. facebook, instagram, stronach www., bez zgody zainteresowanych dzieci i ich rodziców.

Kodeks etyczny w kontaktach z rodzicami

1. Kadra placówki nie będzie ograniczać kontaktu z dzieckiem członkom rodziny, chyba że istnieje nakaz takiego ograniczenia na mocy wyroku sądowego.
2. Kadra placówki będzie informować rodziny o filozofii, wartościach, Planie OWE, swoich obserwacjach i doświadczeniach z dzieckiem oraz będzie wyjaśniać powody i podstawy swoich działań wobec dziecka. Zapewni rodzinom warunki do zaangażowania się w decyzję dotyczące dziecka.
3. Uważamy i będziemy to stanowisko utrzymywać, że informacje które rodzice nam przekazują na temat dziecka i jego środowiska są istotnym elementem planowania i realizacji programu pracy z dziećmi.
4. Kadra placówki będzie informować rodziny o sposobach wykorzystania danych o ich dziecku i uzyskiwać od nich zgodę na udostępnianie tych danych innym specjalistom i podmiotom.

5. Zgodnie z ustalonymi procedurami Kadra Placówki będzie informowała o zdarzeniach, wypadkach zagrażających zdrowiu dziecka dotyczy się również do: chorób zakaźnych lub innych zdarzeń mogących spowodować stres emocjonalny.
6. Rodziny będą w pełni informowane o wszelkich proponowanych projektach badawczych z udziałem ich dzieci i będą miały możliwość wyrażenia lub wstrzymania zgody. Nie zezwalamy ani nie uczestniczymy w żadnych projektach, które mogłyby wpłynąć na proces rozwoju, edukacji czy samopoczuciu dziecka.
7. Kadra placówki nie będzie angażować się ani wspierać wyzysku rodzin.
8. Stosowane są zasady poufności ochrony danych i ujawniania danych dzieci oraz ich rodzin. Procedury ochrony danych są dostępne. Wszelkie ujawnianie danych poufnych dzieci poza ich rodzicami/opiekunami prawnymi wymaga pisemnej zgody. Wyjątkiem są sytuacje, gdzie dochodzi do nadużycia lub zaniedbania dziecka. W takich przypadkach dozwolone jest udostępnianie danych agencjom i instytucjom, które są prawnie odpowiedzialne za interwencję dziecka.
9. Aby Kadra placówki mogła wywiązać się z powyższych zasad, prosimy aby rodzice dzieci uczęszczających do naszej placówki porozumiewali się w języku polskim w stopniu komunikatywnym - jeśli trzeba przy użyciu tłumacza. Rozwiązanie to ma za zadanie umożliwić nam jak najlepszą, płynną, czytelną komunikację, nie wykluczając żadnego rodzica.

XI Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby

Wskazówki metodyczne sprzyjające rozwojowi kompetencji społecznych u dzieci zawarte w Planie OWE dotycząc zarówno organizacji przestrzeni, jak również opisują różne zachowania personelu i styl komunikacji. Poniżej przykład wskazówek metodycznych dla personelu w tym zakresie:

1| Personel aranżuje przestrzeń tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez:

- podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały, w których dzieci mogą podejmować różnorodne działania dostosowane do ich wieku i potrzeb rozwojowych;
- zorganizowanie przestrzeni w sposób umożliwiający jej przekształcanie w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci (m.in. niskie regały oddzielające przestrzeń możliwe do przesuwania lub duże klocki oddzielające strefy aktywności).

Personel w relacjach z dziećmi stwarza sytuacje, w których mają one możliwość budowania poczucia przynależności do grupy, m.in. poprzez:

- rytuały codziennego przywitania i pożegnania;
- wspólnie realizowany harmonogram dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci;
- aranżowanie wspólnych zabaw w kilkusobowym gronie;

- włączenie dzieci w dekorowanie sali;
- stwarzanie możliwości naśladowania innych dzieci i zabaw równoległych;
- modelowanie społecznych interakcji podczas zabaw z dziećmi, w których uczestniczy;
- zwracanie uwagi na sygnały zainteresowania dziecka innymi dziećmi i wspieranie nawiązywanie relacji między dziećmi;
- wykorzystywanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy.

XII Celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń

Celebrowanie zwyczajów i świąt oraz ważnych dla dzieci dni buduje ich samoświadomość jako ważnej jednostki w społeczności. Celebrowanie powinno dotyczyć spraw bliskich najmłodszym dzieciom, takich jak np.:

- urodziny, opiekunowie ustalają zwyczaj/rytuał świętowania w grupie urodzin, taki sam dla każdego dziecka;
- Dzień Dziecka, Dzień Rodziny, Dzień Babci i Dziadka, są to dni w których wspólnie celebrujemy te święta.

Dziecko ma prawo odmówić, zrezygnować ze świętowania lub z fragmentu rytuału (np. przytulenia przez inne dzieci) i ta odmowa musi być zaakceptowana.

XIII Wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez dzieci

Wskazówki metodyczne zawarte w Planie OWE mają pomagać personelowi wspierać rozwój poznawczy dzieci. Personel wspiera dzieci w poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata poprzez np.:

- zapewnienie dzieciom możliwości działania zarówno indywidualnie, jak i w małych grupach czy w całej grupie;
- umożliwienie dzieciom zabaw w różnorodnych kąciach tematycznych uzupełnianych regularnie co 14 dni o nowe materiały, zabawki, przedmioty;
- modyfikowanie tematyki kąciaków zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci i ich aktualnymi potrzebami;
- zapewnienie, że dziecko decyduje, czym, w jaki sposób i jak długo będzie się bawić;
- stwarzanie możliwości dzieciom, żeby mogły brać udział w zajęciach zorganizowanych. W sytuacji kiedy dziecko odmawia zaproponować mu inne spokojne miejsce do zabawy tak aby nie rozpraszało całej grupy;
- organizowanie zabaw bazujących na bezpośrednim doświadczaniu i zabawie dzieci (np. poprzez udostępnianie im przedmiotów codziennego użytku, którymi mogą manipulować);

- dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci (zabawy trwają tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane);
- dostosowanie tematyki organizowanych zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci;
- inspirowanie dzieci do poszerzania swojej wiedzy i umiejętności;
- stwarzanie dzieciom możliwości mierzenia się z trudnościami/nowościami w relacjach z przedmiotami/innymi dziećmi;
- stwarzanie dzieciom warunków i dawanie im czasu na eksperymentowanie oraz uczenie się na błędach;
- zapewnienie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość świata, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów naturalnych;
- zapewnienie dzieciom możliwości eksplorowania najbliższego otoczenia placówki przez np. spacer, wyjście na plac zabaw;
- zapewnienie dzieciom warunków do obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie.

XIV Rozwijanie aktywności

1. myślenie przyczynowo - skutkowe jest przygotowane poprzez:
 - wprawianie w ruch przedmiotów;
 - manipulacje światłem;
 - czynności odwracalne (wyjmowanie i wkładanie, pakowanie, przenoszenie);
 - czynności nieodwracalne (darcie, zgniatanie, zabawy lodem);
 - budowanie i burzenie;
 - rozciąganie.
2. umiejętność obserwacji i doświadczanie otaczającego świata są realizowane poprzez:
 - dawanie dzieciom możliwości wyboru między różnymi produktami do jedzenia podczas posiłku;
 - umożliwianie zabawy przedmiotami wydającymi różne dźwięki;
 - umożliwianie zabawy w odkrywanie i znajdowanie;
 - umożliwianie eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku.
3. używanie określeń dla cech przedmiotów poprzez:
 - komentowanie i opisywanie znalezionych w koszu „skarbów”;
 - opisywanie doświadczeń dzieci, tego co widzą, słyszą i czym się bawią, określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu: duży – mały, większy – mniejszy;
4. używanie określeń przestrzennych poprzez:
 - poszukiwanie ukrytych przedmiotów;
 - zabawy ruchowe na torze przeszkód;
 - układanie puzzli, klocków.

XV Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się

Działania metodyczne zawarte w Planie OWE mają pomagać opiekunkom wspierać rozwój i możliwości komunikacyjnych dzieci w takich obszarach jak:

1. mówienie do dzieci;
2. aktywne słuchanie dzieci;
3. wzbogacanie słownictwa dzieci.

Opiekunowie wspierają rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się poprzez:

- dostosowywanie złożoności własnych wypowiedzi do poziomu komunikacji dziecka i nie infantylizowanie swojej komunikacji z dziećmi;
- obserwowanie i odpowiadanie na werbalne i niewerbalne komunikaty płynące od dzieci;
- używanie pytań zarówno otwartych, jak i zamkniętych, na które dzieci mogą dać krótką odpowiedź;
- używanie pytań rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka;
- czekanie na odpowiedź dziecka (werbalną lub niewerbalną), zanim przejdzie się do następnych pytań lub komentarzy;
- stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe itd.);
- stosowanie wyjaśnień, aby pomóc dziecku zrozumieć dane zjawisko;
- rozszerzanie języka i słownictwa dzieci, za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łącząc je ze słowami, które dziecko zna;
- wypowiadanie się pełnymi, choć krótkimi zdaniami;
- rozwijanie rozmowy, utrzymującej dłużej uwagę dzieci przy danym temacie;
- angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka;
- wyraźne artykułowanie, modelowanie głosu, żeby wzmocnić zaangażowanie dzieci w rozmowę;
- używanie różnych słów z różnych kategorii (przedmioty, działania, uczucia, funkcje);
- częste stwarzanie dzieciom okazji do wspólnego czytania książek, oglądania ilustracji;
- podczas czytania zachęcanie dzieci do aktywności takich, jak: przewracanie kartek, zadawanie pytań, odpowiadanie na pytania, podążanie za rymami, powtarzanie znanych fragmentów;
- pokazywanie i opisywanie ilustracji w książkach, zachęcanie do rozmowy na temat treści i ilustracji;
- stwarzanie dzieciom okazji do samodzielnego oglądania książek;
- opowiadanie dzieciom różnych historii i bajek;

- objaśnianie znaczenia nowych słów przy wykorzystaniu gestów i mimiki;
- stosowanie uproszczeń (ale nie języka „dziecinnego”) w kontaktach z dziećmi jeszcze niemówiącymi lub zaczynającymi mówić, używanie krótkich zdań.

XVI Wskazówki metodyczne dla personelu, które wspierają rozwój fizyczny dzieci

Opiekunowie wspierają codziennie rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki, rozwój percepcji zmysłowej dzieci, rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki. Ich działania mogą dotyczyć zarówno organizacji przestrzeni, jak również opisywać różne zachowania personelu m.in.:

- dbanie o organizację sali oraz przestrzeni na zewnątrz w taki sposób, żeby dzieci miały wiele okazji do ćwiczenia umiejętności ruchowych;
- umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami dotyczącymi zmysłów; czucia, smaku, zapachu, wzroku, słuchu, propriocepcji i równowagi;
- zapewnienie dostępu do wody, piasku, ciastoliny, naturalnych materiałów o różnorodnej fakturze i zapachu, materiałów dźwiękowych;
- dbanie o to, aby natężenie dźwięków lub bodźców wzrokowych nie przytłaczało dzieci;
- zapewnianie w ciągu całego dnia różnorodnych aktywności sensorycznych stosownie do potrzeb dzieci;
- wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchu ciała i nauce stania, czworakowania i chodzenia;
- stwarzanie niemowlakom możliwość samodzielnego badania różnorodnych obiektów, także własnych rąk i nóg oraz twarzy;
- stwarzanie niemowlakom możliwości eksplorowania przestrzeni, przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których mają nowe wyzwania w dążeniu do interesujących je przedmiotów;
- bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym co robią dzieci (np. turlanie, czworakowanie);
- zachowywanie czujności co do bezpieczeństwa dzieci, ale bez powstrzymywania ich przed podejmowaniem nowych zadań ruchowych;
- stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych w granicach akceptowalnego ryzyka;
- umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane;
- dostarczanie dzieciom okazji do ćwiczenia siły i sprawności ruchowej;
- stwarzanie dzieciom możliwości ćwiczenia sprawności rąk, dłoni i palców, w szczególności przez zostawienie im czasu na zabawę i manipulację;

- umożliwianie dzieciom ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i codziennych czynności.

XVII Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów

W Planie OWE zawarte są zabawy którymi opiekunowie wspomagają dziecięcy rozwój sprawności fizycznej i angażujące zmysły:

1) Zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku:

- ścieżki sensoryczne – chodzenie na bosaka po trawie, piasku;
- zabawy wodą, błotem, piaskiem;
- malowanie rękami;
- słuchanie i wydawanie dźwięków;
- próbowanie ziół;
- wąchanie kwiatów, roślin;
- testowanie smaków;
- zabawy koszykiem skarbów.

2) Zabawy wspierające rozwój motoryki małej:

- zabawa klockami;
- wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników;
- papier: chwytanie, darcie, składanie;
- malowanie farbami;
- ciastolina, plastelina, ciasto: lepienie, wałkowanie;
- przyczepianie i odczepianie;
- włączanie przycisków.

3) Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi:

- wspinanie się z wykorzystaniem poduszek, krzesełek, mocnych pudeł;
- chodzenie po śladzie;
- samodzielne jedzenie;
- malowanie;
- mycie rąk;
- sprzątanie zabawek do pudeł;
- zabawy piłką – rzucanie, łapanie, turlanie.

4) Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała:

- turlanie;

- huśtanie się;
- przeciskanie się przez tunel;
- otulanie kocem;
- masowanie.

5) Aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu:

- zabawy na torze przeszkód;
- swobodne zabawy na zewnątrz na nierównej powierzchni;
- bieganie;
- wspinanie się;
- skakanie;
- przechodzenie przez przeszkody;
- popychanie i ciągnięcie przedmiotów i zabawek;
- kopanie w piaskownicy.

XVIII wskazówki metodyczne dla personelu oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze i dostęp do wytworów kultury

Zachęcamy dzieci do:

- a) wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach,
- b) wyrażania twórczej ekspresji poprzez umożliwienie korzystania z różnych materiałów,
- c) poznawania różnych wytworów kultury.

Opiekunowie zachęcają dzieci w czasie ich aktywności twórczych poprzez informacje zwrotne bez poprawiania ich i oceniania. Zapewniają dzieciom:

- czas na szukanie kreatywnych rozwiązań w ciągu całego dnia;
- możliwości do kreatywnych działań konstrukcyjnych (klocki, pudła, pojemniki);
- okazję do tańczenia i śpiewania;
- zapewniają w ciągu dnia dostęp do różnorodnych materiałów plastycznych, takich jak: kartki, kredki, mazaki, plastelina, ciastolina, nożyczki (dla najstarszych dzieci), klej;
- miejsca gdzie dzieci mogą swobodnie tworzyć;
- umożliwiają dzieciom miejsce do rysowania i malowania na pionowych płaszczyznach (co najmniej wielkości A3) na wysokości ich wzroku;
- zajęcia w których nie dominują gotowe szablony (plansze, kolorowanki, karty do wypełniania);
- koncentracja na procesie tworzenia, a nie na wyniku;
- dostarczanie dzieciom możliwości obcowania ze sztuką (rzeźbą malarstwem, rysunkiem) o wysokiej jakości artystycznej;

- muzykę dla dzieci wysokiej jakości (zarówno chodzi o jakość odtwarzania jak i repertuar);
- dostęp do książek z szatą graficzną wysokiej jakości;
- wyrażanie przez dzieci aktywności twórczej na zewnątrz budynku – w naturze.

XIX Działania personelu zachęcające dzieci do wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach, przez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów oraz poznawania różnych wytworów kultury

Opiekuni dzienni zachęcają dzieci do rozwoju twórczej ekspresji stwarzając im możliwości kontaktu z wytworami kultury. Zawarte w Planie OWE działania personelu mają na celu zwrócić uwagę dzieci na różnorodność form jej wyrażania.

Opiekunowie zachęcają do:

1. wyrażania przez dzieci twórczej ekspresji w różnych formach:
 - zabawa w orkiestrę;
 - granie na różnych instrumentach wydających dźwięki;
 - malowanie wodnymi farbami, w tym też rękami na dużych płaszczyznach;
 - zabawy z ciastem i innymi miękkimi materiałami;
 - zachęcanie dzieci do śpiewania i tańczenia;
 - umożliwianie tworzenia konstrukcji z małych i dużych elementów;
 - współtworzenie z dziećmi własnych instrumentów dźwiękowych (rurki z przesypującymi się elementami, szeleszczące papierki);
 - wspólne śpiewanie piosenek i tańczenie;
 - powtarzanie wierszyków.
2. wyrażania twórczej ekspresji przez wykorzystywanie różnorodnych materiałów, takich jak woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, zioła, warzywa, owoce
3. zapoznania się z różnymi wytworami kultury:
 - teatrzyki w wykonaniu opiekunów lub zaproszonych artystów;
 - słuchanie muzyki na żywo (np. gry na instrumencie);
 - słuchanie muzyki klasycznej;
 - ekspozycję reprodukcji malarstwa lub rzeźby;
 - kontakt z książkami o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).

XX Nadzór planu opiekuńczo- wychowawczo - edukacyjnego

Nadzór obejmuje:

1. obserwację zajęć z dziećmi;
2. przekazywanie informacji zwrotnej personelowi na temat pracy z dziećmi;

3. samoocenę pracy personelu z wykorzystaniem przygotowanych arkuszy lub kwestionariuszy;
4. coroczną analizę planu.

Nadzór realizacji Planu OWE wykonywany jest przez osobę kierującą placówką lub osobę przez nią wyznaczoną. Nadzór ma na celu pokazanie jak placówka funkcjonuje w danym roku i umożliwić udoskonalanie jej pracy dla dobra powierzonych jej dzieci, a nie kontroli.

Organizacja nadzoru planu OWE obejmuje:

- regularne spotkania zespołu poświęcone omówieniu realizacji planów, sukcesów, wyzwań, ewentualnych modyfikacji;
- obserwację zajęć prowadzonych przez osobę prowadzącą instytucję opieki lub wyznaczonego, doświadczonego opiekuna, połączone z omówieniem, przekazaniem informacji zwrotnej;
- okresowe spotkania ewaluacyjne z całym personelem, będące okazją do szerszej refleksji nad realizacją celów, potrzebami dzieci, kierunkami dalszej pracy;

Niniejszy Plan OWE podlega corocznej ewaluacji. W sierpniu każdego roku analizowana jest praca opiekuńcza, badana jest satysfakcja rodziców. Wyniki wszystkich ocen podlegają analizie a wnioski służą do ewaluacji Planu OWE na nowy rok szkolny.

Plan obowiązuje na rok szkolny 2025/2026

Angelika Haponik

Agnieszka Cieśliewicz